

Påskrifter för alkoholdrycker med kundens egen etikett 8.2.2005 Dnro 72/43/2005

Denna anvisning upphäver den av Produkttillsynscentralen 25.10.2004 (Dnro 287/443/2004) angivna motsvarande anvisningen.

Kunden/återförsäljaren kan delta i namngivandet av alkoholdrycker och/eller annat etiketterande. Exempel på kunders egna etiketter är egna cider/öl, husets vin och temadrycker för fester/eventemang.

Dessa drycker skiljer sig inte från andra alkoholdrycker på marknaden när det gäller stadganden om etiketter. Vid planering och uppställning av förpackningspåskrifter för alkoholdrycker bör kraven bestämda i **alkohol-, livsmedels- och konsumentskyddslagen** beaktas. Nedan följer en sammanställning över kraven på förpackningspåskrifter för alkoholdrycker.

Alkohollagstiftningens krav angående alkoholdrycketiketter

Eftersom alkoholdryckens förpackning, varunamn och etikett är en del av dess marknadsföring, bör alkohollagstiftningens stadganden om reklam iakttas vid skapandet av texter och illustrationer för förpackningen.

Alkoholdryckens annonsering, indirekt annonsering och annan säljfrämjande verksamhet riktad till konsumenter förbjuds i alkohollagen (1143/94) 33 §, 2 mom, om

- den riktas till minderåriga eller andra personer som enligt 16 § i alkohollagen inte får säljas åt, eller om dylika personer (till exempel personer som betar sig på ett oroväckande sätt eller synligt berusade personer) skildras i reklam
- den sammankopplar alkoholbruk med körning av motorfordon
- den framhäver alkoholdryckens alkoholhalt som något positivt
- den beskriver riklig alkoholkonsumtion som något positivt eller nykterhet eller måttlig konsumtion som något negativt
- den skapar en bild av att alkoholbruk ökar prestationsförmågan eller befrämjar social eller sexuell framgång
- den skapar en bild av att alkohol har medicinerande eller terapeutiska egenskaper eller att den piggar upp, lugnar ner eller hjälper för att lösa konflikter; samt om
- den går emot god sed, använder olämpliga metoder med tanke på konsumenten eller på annat sätt ger felaktig eller vilseledande information om alkohol, dess bruk, effekter eller andra egenskaper.

Enligt andra punkten i 4 momentet av 33 § i alkohollagen är säljfrämjande åtgärder för starka drycker tillåtet så som Social- och hälsovårdsministeriet närmare bestämmer i sitt beslut (841/95). Enligt utslag 5 § bör annonsering i så fall vara saklig och behärskad. För att uppfylla dessa krav anser Valvira att annonseringen på starka alkoholdryckers etiketter bör uppfylla åtminstone de krav som angetts för svaga alkoholdryckers annonsering och säljfrämjande åtgärder i 2 momentet av 33 § i alkohollagen.

Användning av humoristiska teman på etiketttexter, illustrationer eller varunamn är inte i sig förbjudet, ifall det anses överensstämma med god sed. Uppmärksamhet bör dock fästas vid användning av humor på etiketter. Humorn får till exempel inte

- vara vilseledande angående produktens egenskaper eller konsistens,
- sudda ut gränsen mellan alkoholdryck och medicin eller näringssupplement

- riskera säker användning av produkten
- förnärma någon befolkningsgrupp eller nationalitet.

Exempel på Produkttillsynscentralens beslutspraxis beträffande alkohollagens stadganden om reklam finns tillhanda på anvisning om alkoholreklam. Anvisningen tillämpas även i fråga om reklam förverkligad på etiketter.

Livsmedelslagstiftningens krav beträffande etiketter för alkoholdrycker

Alkoholdryckens förpackningspåskrifter stadgas om i förordningen om livsmedels förpackningspåskrifter såframt inte annorlunda särskilt stadgas (Handels- och industriministeriets förordning om förpackningspåskrifter för livsmedel 1084/2004).

Alkoholdryckens förpackning skall inkludera åtminstone följande **obligatoriska förpackningspåskrifter**:

- varunamn
- tillverkarens, packarens eller försäljarens namn eller firmanamn och adress
- alkoholhalt i volymprocent (angiven med högst en decimal noggrannhet)
- innehållsmängd i liter, centiliter eller milliliter; samt
- koden för dryck- eller tappningspartiet.

Förpackningspåskrifter för öl, hembryggt öl och andra drycker som tillverkats genom jäsnings (förutom drycker vars alkoholhalt överstiger 10 volymprocent) bör innehålla information om dryckens minimihållbarhet.

Etikettpåskrifter bör vara permanenta och placeras på ett synligt ställe med tillräckligt stora bokstäver så att de är lättlästa och förståeliga. Även språket i påskrifter bör användas på ett förtydligande sätt.

Eftersom bruk och förvaring av alkoholdrycker på säkert sätt förutsätter information om dryckens alkoholhalt, får ej etikettens text och illustration vilseleda konsumenten i fråga om att drycken faktiskt är en alkoholdryck. Ifall det inte framkommer i varunamnet att det är fråga om en alkoholdryck, bör siffran som klargör dryckens alkoholhalt antecknas på ett sådant sätt att den skiljer sig tillräckligt tydligt från förpackningen. Speciellt vid användning av ett sådant varunamn (till exempel egennamn) som inte klargör dryckens typ, bör varunamnet kompletteras med produktgruppens namn (till exempel öl eller "dryck tillverkad genom jäsnings").

Förutom stadganden angivna i livsmedels- och alkohollagstiftningen finns det EU-bestämmelser beträffande presentationen av vissa produktgrupper (till exempel vinprodukter). Alla drycker marknadsförda inom gemenskapen bör alltid uppfylla de krav som angivits i dylika bestämmelser.

Överlämnandet av produkter till marknaden

En produktanmälan bör göras för alla produkter som överlämnas till marknaden. Ifall en alkoholdryck med en EAN-kod (eller ett produktnummer angivet av Valvira) namnges och etiketteras på flera olika etiketter (till exempel som affärskedjors egna cider), bör produktanmälan kompletteras med information om dylika parallellnamn (vid behov kan denna utredning göras först vid namngivandet av produkten).

Försäljningen av alkoholdrycker med egna etiketter bör ske i enlighet med alkohollagen. Innehavare av partiförsäljnings- och tillverkningsstillstånd kan sälja sina produkter enbart till innehavare av partiförsäljnings-, utskänknings- eller detaljhandelstillstånd.

Ansvar och tillsyn

Importören och tillverkaren av en alkoholdryck ansvarar för att produkten, dess förpackningspåskrifter och övrig presentation överensstämmer med tillämpliga stadganden och bestämmelser (alkohollag 43 §, 1 mom.). Valvira's uppgift är bl.a. att vägleda näringsidkare och tillse att ansvaret uppfylls (alkohollag 43 §).

Valvira kan förbjuda överlämnandet av en alkoholdrycken till marknaden eller indra en alkoholdryck från marknaden utan ersättning om produkten eller dess presentation inte överensstämmer med tillämpliga stadganden och bestämmelser eller om eventuella hälsorisker orsakade av drycken inte har sakligt granskats eller om förbudet kan på annat sätt motiveras för att skydda människornas hälsa (alkohollag 49 § 2 mom.).

Ytterligare information om förpackningspåskrifter fås från Valvira, tfn 09-7729 2450 eller e-post: alkoholi@valvira.fi